

Els regals del rei espanyol

Segons un diari digital, el rei d'Espanya ha venut per 100.000 euros un cotxe de luxe que li havia regalat un dels senyors del petroli àrab.

Les finances relacionades amb la casa reial espanyola són, segons alguns diaris com ara *El País*, "massa opaques". A la imatge, el rei Joan Carles d'Espanya.

Ja se sabia que vivia bé. Però fins ara se suposava que aquest alt nivell de vida es finançava amb l'aportació pública a través dels pressupostos generals de l'estat, i algun suposat negoci privat. Ara, tanmateix, sabem que el rei d'Espanya, si més no, també ven algun dels generosos regals que rep. El 2008 va vendre un Maserati per 100.000 euros que, segons *Elconfidencial.com*, li havia regalat un príncep àrab amic seu i que era valorat inicialment en 150.000 euros.

Doblers públics. El rei d'Espanya ha rebut enguany 8,9 milions d'euros per pagar les despeses d'allò que s'anomena la seva *casa*. El 2009 també foren 8,9 milions. El 2008, 8,6. Segons les cròniques cortesanes —és a dir, les presumptes informacions sobre tot allò que afecta la casa reial espanyola— Joan Carles ho veia com una manera de donar exemple, perquè es congelava el pressupost. Ara bé, resulta que el 2009 el govern de Zapatero li pressupostà un extra de 3,3 milions per a obres diverses al complex de la Zarzuela, entre les quals hi havia la reforma de la piscina exterior del complex residencial, obres de jardineria a Marivent... Així i tot, aquesta premsa sempre ven la teoria que és una de les cases reials més barates d'Europa. No tothom ho veu igual: el 2003 la revista *Forbes* calculava la fortuna del Borbó en uns 1.790 milions. I *Eurobusiness* considerà el 2002 que Joan Carles era un dels homes més rics del món, amb una fortuna d'uns 1.800 milions. La resposta oficial a aquestes xifres va venir a través de l'ambaixador espanyol a Londres, que envià una carta al director d'*Eurobusiness* en què interpretava que la revista s'havia "confós" mesclant patrimoni *nacional*, que no és imputable a Joan Carles, i propietats privades. L'opacitat en què es mou tot allò que fa referència als diners de Joan Carles ajuda molt a aquestes *confusions*.

El diari *El País* —gens sospitós de ser antimonàrquic— publicava el 10 de desembre del 2007 —a l'edició digital— l'article "Comptes massa opaques", en què assegurava que per fer un càlcul correcte dels diners que aportam tots els contribuents al monarca caldria afegir a la partida de la casa reial nom-

broses partides dels pressupostos. Per exemple, el diari explicava que, juntament a la destinada “al sosteniment de la seva família i la seva casa” –tal com diu la Constitució espanyola–, s’ha de comptar amb més partides com la d’administracions públiques, que el 2008 destinava 5,9 milions a “suport a la gestió administrativa del càrrec de cap de l’estat”. Amb la qual cosa el pressupost real i reial ja seria com a mínim de 14,5 milions. A més, al pressupost sempre hi ha una partida genèrica destinada al manteniment dels palaus que són propietat de Patrimoni Nacional, però que en part usen en exclusiva els membres de la família del rei espanyol, com Marivent, la Zarzuela, etc. El problema és que el govern espanyol xifra el manteniment en general, sense especificar quant va a cada un, de manera que no es pot saber quant costen realment els palaus que usa el rei i la seva família. Als pressupostos del 2008 aquesta xifra genèrica era de 140 milions. Tot això, sense parlar de despeses curioses, com ara la de la benzina de l’esplèndida col·lecció de vehicles que fa servir el rei espanyol. El 1994 aquesta despesa va ser de 29 milions de pessetes. L’any següent la dada ja no es va publicar.

Doblers privats. Com és sabut, amb la instauració de la Segona República la monarquia espanyola es va exiliar als paradisos feixistes –primer a la Itàlia de Mussolini, després al Portugal de Salazar–, tot esperant durant dècades una restitució que finalment no arribà. Perquè, com també és sabut, la monarquia actual va ser creada per Francisco Franco, el dictador espanyol entre el 1939 i el 1975. És a dir, que hi hagué un trencament dinàstic clar. Només amb la renúncia posterior de son pare, hereu legítim –quan Joan Carles de Borbó ja era rei–, es pogué parlar pròpiament de “continuïtat” de la dinastia, però evidentment és una interpretació molt forçada.

L’hereu –pare del rei actual–, Joan de Borbó, tenia a l’exili poques vies de finançament. Era una monarquia sense corona, sense estat i sense pressupost. Es mantenia de les aportacions privades que hi feien els monàrquics espanyols. El 1962, quan el seu fill es casà amb la princesa grega, Sofia,

L’automòbil de luxe que havien regalat al rei d’Espanya i que, presumptament, es va vendre.

també d’una família destronada i per tant sense folgança econòmica, el banquer Lluís Valls i Taberner engegà una *subscripció popular* entre banquers, aristòcrates, empresaris i monàrquics diversos per satisfer les necessitats del matrimoni. El 1969 el dictador consagrà Joan Carles com a successor seu “a títol de rei”, però –tot i que quedava convertit en hereu de Franco– la seva situació econòmica no millorava gaire. Les relacions amb son pare eren nul·les. Però tots dos compartien la magror econòmica. El 1974 Joan Carles assumeix el càrrec de cap d’estat interinament –per raó de la malaltia del dictador– durant dos breus períodes. I finalment és coronat rei el novembre del 1975, després de la mort de Franco. És en aquesta època quan, segons el llibre *El negoci de la llibertat*, de Jesús Cacho, el rei Borbó comença a cercar

importants vies de finançament privades. Hi ha constància d’una carta del 4 de juliol enviada al xa de Pèrsia en què li diu: “Em prenc la llibertat, amb tot el respecte, de sotmetre a la teva generosa consideració la possibilitat de concedir deu milions de dòlars com a contribució personal teva a l’enfortiment de la monarquia espanyola.” Segons el mateix autor, el rei també té vies de finançament privades mitjançant el petroli: “Una de les primeres formes [de finançament] va ser el petroli, les comissions del cru que importava Espanya per cobrir les necessitats d’energia. Tot d’una d’ocupar Joan Carles I el tron quan es morí el dictador, Manuel Prado [home de confiança i administrador privat del rei durant vint anys, mort l’any passat, i delinqüent condemnat tres vegades per delictes econòmics, fins al punt d’arribar a ingressar a la presó]

El nou lot Fortuna és un dels regals que ha obtingut el rei espanyol, en aquest cas per part d'un grup d'empresaris, majoritàriament de les Illes.

es dedicà a trametre diverses missives reials a monarques regnants, especialment del món àrab, per demanar doblers en nom del rei d'Espanya.”

Aquestes amistats perilloses han situat diverses vegades Joan Carles a l'epicentre d'escàndols. L'empresari espanyol Ruiz Mateos, quan el seu grup empresarial –Rumasa– fou expropiat per part del govern de Felipe González, a final del 1982, va assegurar que havia fet generoses

ver cobrat Colón de Carvajal. També a l'escàndol de l'empresa francesa Elf aparegué el nom del monarca espanyol. L'ex-president d'aquesta empresa, Le FlochPrigent, implicat en un cas d'apropiació indeguda, assegurarà –segons Cacho al llibre citat– que en la compra de l'empresa Ertoil va lliurar 55 milions de francs “a nombrosos homes polítics, en particular als pròxims a Felipe González i de l'entorn del rei Joan Carles”.

privats, perquè obtenen ingressos amb la seva presència a les competicions nàutiques.

Regals. A banda els diners públics i els possibles negocis privats, el rei d'Espanya també ha obtingut tradicionalment força regals. En alguns casos, sobretot si es tractava de propietats immobiliàries –com una a Lanzarote regalada per Hussein de Jordània– les va cedir a Patrimonio Nacional. D'aquesta manera en pot gaudir i les despeses de manteniment van a càrrec de l'erari públic. Això mateix va passar amb el nou Fortuna, el iot de luxe amb el qual navega cada estiu per la mar balear, que li fou regalat per un conjunt d'empresaris, majoritàriament illencs. Però la destinació final d'alguns altres regals diguem-ne menors (no tan voluminosos ni costosos de mantenir) és un misteri. El fet que el rei d'Espanya constitucionalment no hagi de passar comptes sobre com es gasta els diners públics que li pertoen, que tampoc no hagi de donar explicació de què fa –la seva figura és “inviolable”, és a dir és penalment irresponsable i, per tant, no està sotmès a cap fiscalització– amb

Entre els empresaris possiblement relacionats amb els regals al rei espanyol, hi ha Ruiz Mateos i Javier de la Rosa

aportacions privades al rei espanyol que, juntament amb les d'uns altres empresaris, podrien ser “de milers de milions” de pessetes. El fiscal general de l'estat l'acusà d'un delictes d'injúries al rei. També va aparèixer el nom de Joan Carles relacionat amb l'escàndol de l'empresa de Kuwait KIO, amb una suposada aportació de 100 milions de dòlars que pogué ha-

D'una altra banda, José García Abad, al llibre *La soledad del Rey*, assegura que els negocis privats del monarca comptaren “amb els ulls grossos de Felipe González” que sempre hi tingué una estreta relació. També en aquest llibre s'assegura que el rei d'Espanya i tots els membres de la seva família tenen al “paradís mallorquí” un escenari perfecte per a obtenir rèdits

